

Remiss: Motorfordonspooler - på väg mot ökad delning av motorfordon (SOU 2020:22) I2020/02336

Sammanfattning

Hanninge kommun är remissinstans för utredningen Motorfordonspooler - på väg mot ökad delning av motorfordon (SOU 2020:22). Remisstidens längd är tre månader. Remissvaren ska ha kommit in till Infrastrukturdepartementet senast den 4 juni 2021. Hanninge kommun har begärt och beviljats anstånd med att lämna sitt remissvar.

Utredningen har haft i uppdrag att lämna förslag om hur bil-, motor-cykel- och mopedpoolstjänster, s.k. bilpoolstjänster, ska kunna främjas. Utredningen föreslår att en lag om motorfordonspooler införs samt att kommunerna ska ges möjlighet att genom lokala trafikföreskrifter reservera parkeringsplatser för delningsfordon på allmän platsmark.

De föreslagna åtgärderna bidrar enligt utredningen till att fler hushåll kommer att dela på användningen av motorfordon. Sammantaget bedöms detta minska körsträckorna med bil, vilket bidrar till att utsläppen av koldioxid och luftföroreningarna minskar samt att transportsystemets tillgänglighet, flexibilitet, hållbarhet och kostnadseffektivitet ökar. Utredningen bedömer även att de föreslagna åtgärderna medför vissa ökade kostnader i kommunerna för administration och för skyltning av parkeringsplatser som reserverats för fordon i motorfordonspooler.

Utredningens uppdrag och förslag

Utredningen har haft i uppdrag att lämna förslag om hur bil-, motor-cykel- och mopedpooltjänster, s.k. bilpooltjänster, ska kunna främjas. I uppdraget har ingått att i första hand undersöka förutsättningarna för en reducerad mervärdesskattesats på sådana tjänster. Om en ordning med sänkt skattesats på bilpooltjänster inte bedöms vara möjlig har i utredningens uppdrag i andra hand ingått att undersöka andra sätt att främja bilpooltjänster än inom ramen för skattesystemet.

Utredningen gör bedömningen att det inte är förenligt med EU-rätten att sänka mervärdesskatten på tillhandahållande av tjänster som utgör motorfordonspooler. Utredningen föreslår därför istället att en lag om motorfordonspooler införs och att lagen ska syfta till att främja en ökad användning av motorfordonspooler och därigenom bidra till omställningen till ett transporteffektivt samhälle. Den föreslagna lagen innehåller bland annat en definition av begreppet motorfordonspool, att tjänsten ska vara allmänt tillgänglig, tillhandahållas av en juridisk person och att den juridiska personen ska vara registrerad som ägare till fordonen i vägtrafikregistret. De föreslagna kriterierna innebär att peer-to-peer pooler, som innebär att privatpersoner hyr ut motorfordon till varandra, samt traditionell biluthyrning utesluts.

Tillgång till parkeringsplatser är enligt utredningen centralt för att främja motorfordonspooler. Utredningen föreslår att

kommunerna ska ges möjlighet att genom lokala trafikföreskrifter reservera parkeringsplatser för delningsfordon på allmän platsmark. Förslaget innebär att kommunerna på frivillig basis beslutar om att reservera parkeringsplatser för delningsfordon och innebär således inte något krav från statens sida om att kommuner ska reservera parkeringsplatser för delningsfordon. Det föreligger därför inget statligt finansieringsansvar kopplat till utredningens förslag enligt den kommunala finansieringsprincipen. Förslaget föreslås genomföras genom ändringar i trafikförordningen (1998:1276).

Utredningens bedömning av konsekvenser av förslagen

De föreslagna åtgärderna bidrar enligt utredningen till att fler hushåll kommer att dela på användningen av motorfordon. Detta kan förväntas minska den sammantagna bilanvändningen och minska körsträckorna med bil. Därigenom kan också utsläppen av koldioxid och luftföroreningarna minska, vilket bidrar positivt till flera mål inom miljömålssystemet. När fler hushåll delar på användningen av motorfordon kan också transportsystemets tillgänglighet, flexibilitet, hållbarhet och kostnadseffektivitet öka, vilket bidrar till mål inom transportpolitiken.

Utredningen bedömer att de föreslagna åtgärderna medför ökade kostnader i kommunerna för administration och för skyltning av parkeringsplatser som reserverats för fordon i motorfordonspooler. Varje kommun bestämmer däremot

självständigt om och hur många parkeringsplatser som ska reserveras inom kommunens gatuutrymme. På längre sikt bedömer utredningen att förslagen kan bidra till ett minskat behov av parkeringsytor genom att fler hushåll väljer att använda bildelningstjänster i stället för privatägda bilar. Dessa ytor frigörs då för en alternativ användning som exempelvis ytor för bostäder, grönområden eller lekplatser.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelseförvaltningen är positiv till utredningens förslag och delar utredningens bedömning att förslagen kan bidra till att fler hushåll kan dela på användningen av motorfordon och därigenom bidra till ett transporteffektivt samhälle med positiva effekter på miljömål och mål inom transportpolitiken.

Då varje kommun ges möjlighet att självständigt bestämma om och hur många parkeringsplatser som ska reserveras inom kommunens gatuutrymme för fordon i motorfordonspooler bedömer förvaltningen att konsekvenserna för kommunerna kan hanteras inom den ordinarie kommunala budgetprocessen och att stor flexibilitet ges till kommunerna för genomförandet.

För kommuner som, liksom Haninge kommun, har en hög tillväxt med ett högt bostadsbyggande utgör förslagen en möjlighet att redan vid planeringsstadiet av nya bostäder och bostadsområden se över behov av och plats för motorfordonspooler. Detta ger goda förutsättningar för att

hitta kostnadseffektiva lösningar för att främja tillkomsten av motorfordonspooler och därigenom bidra till ett transporteffektivt samhälle. Av kommunens översiktsplan framgår att utbyggnad och förtätning främst kommer att ske i närhet till pendeltågsstationer. Detta innebär att befolkningsökningen kommer att ske i områden med goda kollektivtrafikförbindelser, vilket minskar behovet av daglig tillgång till bil. Behovet av bil i dessa områden kommer därför troligen att vara störst vid tillfälliga resor, och en god tillgång till motorfordonspooler har stora möjligheter att minska behovet av ägandet av egen bil.